

Otwarte konsultacje społeczne dotyczące oceny śródkresowej Europejskiego Funduszu Dostosowania do Globalizacji (EFG)

Kontekst Europejskiego Funduszu Dostosowania do Globalizacji (EFG)

Europejski Fundusz Dostosowania do Globalizacji (EFG) to europejski instrument finansowania służący udzielaniu pomocy pracownikom, którzy stracili pracę z powodu niepożądanych skutków globalizacji lub światowego kryzysu finansowego i gospodarczego. EFG zapewnia finansowanie działań mających pomóc zwalnianym pracownikom w znalezieniu nowej pracy tak szybko, jak to możliwe.

Pojęcie globalizacji wiąże się z istotnymi zmianami w strukturze światowego handlu, które wpływają na zatrudnienie w wyniku:

- znacznego wzrostu przywozu towarów lub usług do Unii Europejskiej z państw i regionów, które są w stanie produkować towary i świadczyć usługi po niższych kosztach;
- gwałtownego zmniejszenia udziałów w rynku UE, państw członkowskich lub regionów w dany w danym sektorze;
- przeniesienia produkcji lub świadczenia usług (i tym samym miejsc pracy) do państw spoza UE.

Za zwolnienia związane z kryzysem gospodarczym uważa się te wpływające na:

- „pracowników zwolnionych i osoby, które zaprzestały prowadzenia działalności na własny rachunek w wyniku dalszego trwania światowego kryzysu finansowego i gospodarczego [...], lub w wyniku nowego światowego kryzysu finansowego i gospodarczego”.

Pomoc w ramach EFG może zostać uruchomiona, jeżeli zwolnienia spowodowane takimi czynnikami – lub nawet wywołane kryzysem gospodarczym – mają bardzo negatywny wpływ na lokalną, regionalną lub krajową gospodarkę.

Środki finansowane z EFG mogą być wykorzystywane na wsparcie aktywnych instrumentów rynku pracy, takich jak pomoc w poszukiwaniu pracy, szkolenia/kształcenie i dodatki na pokrycie kosztów przeniesienia w przypadkach nieprzewidzianych zwolnień (na dużą skalę).

EFG został ustanowiony w 2006 r. (rozporządzeniem Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) nr 1309/2013 z dnia 17 grudnia 2013 r. ustanowiono EFG na lata 2014–2020 i uchylono rozporządzenie (WE) nr 1927/2006 Parlamentu Europejskiego i Rady).

Począwszy od 2007 r. w ramach EFG przeznaczono ponad 560 mln EUR na więcej niż 140 przypadków restrukturyzacji w państwach członkowskich w celu wsparcia ponad 130 tys. pracowników, którzy stracili pracę w wyniku procesu restrukturyzacji związanego ze zmianami w strukturze światowego handlu oraz globalizacją lub w konsekwencji kryzysu gospodarczego i finansowego. Więcej informacji na temat doświadczeń zwolnionych pracowników, którzy znaleźli nowe zatrudnienie i otrzymali nowe możliwości dzięki wsparciu z EFG, można znaleźć na następującej stronie internetowej:
<http://ec.europa.eu/social/main.jsp?langId=pl&catId=326>

W latach 2014–2020 maksymalną kwotę dostępną na działania EFG zmniejszono z 500 mln EUR do 150 mln EUR rocznie (wartość ta jest oparta na cenach z 2011 r.). Nowe rozporządzenie w sprawie EFG umożliwi udostępnianie wsparcia nowym grupom osób. Do grup, które obecnie mogą korzystać ze wsparcia z EFG (w regionach, w których stopa bezrobocia wśród młodzieży przekroczyła w 2012 r. 25 %, i w liczbie równej liczbie objętych pomocą beneficjentów), należą osoby młode w wieku poniżej 25 roku życia (30 w przypadku, gdy dane państwo członkowskie postanowi podnieść limit wieku), które nie pracują ani nie uczestniczą w kształceniu lub szkoleniu (tzw. młodzież NEET – młodzież niekształcąca się, niepracująca ani nieszkoląca się). Szczególna część rozporządzenia, która umożliwia korzystanie z niego tym młodym osobom, obowiązuje jedynie do grudnia 2017 r. W przedmiotowym rozporządzeniu w sprawie EFG podniesiono również poziomy

współfinansowania działań służących pomocy osobom fizycznym z 50 % do 60 %
wsparcia na poziomie UE.

Celem niniejszych konsultacji jest zapewnienie, by zarówno ogół społeczeństwa, beneficjenci EFG, jak i organizacje zaangażowane w planowanie i wdrażanie pomocy z EFG mieli wpływ na przyszły kształt Funduszu oraz na ocenę użyteczności finansowania z EFG z uwzględnieniem następujących kryteriów:

- Skuteczność: zakres, w jakim działania współfinansowane z EFG osiągnęły swój cel polegający na **umożliwianiu osobom dotkniętym tą sytuacją szybkiego znalezienia nowej pracy** oraz, w stosownych przypadkach, zakres, w jakim EFG pomógł młodym osobom obecnie niekształcącym się, niepracującym ani nieszkołącym się w znalezieniu pracy lub powrocie do kształcenia lub szkoleń.
- Trwałość: czy osoby, które rozpoczęły pracę (lub naukę) w wyniku uczestnictwa w działaniach wspieranych ze środków EFG, były **w stanie utrzymać tę pracę** (lub ukończyć rozpoczęte kształcenie) w ciągu 6 lub 12 miesięcy po zakończeniu wsparcia z EFG.
- Wydajność: czy **koszty udzielanego wsparcia są uzasadnione osiągniętymi wynikami**.
- Spójność: ocena spójności określa stopień, w jakim finansowanie ze środków EFG wspiera inne działania mające pomóc zwolnionym pracownikom (lub młodzieży NEET), opłacane z zasobów krajowych lub innych funduszy europejskich (np. w ramach Europejskiego Funduszu Społecznego) oraz czy finansowane są **działania podobne lub uzupełniające się**. Przykładowo EFG może finansować działania bardzo podobne do tych dostępnych dla pracowników dotkniętych zwolnieniami na poziomie krajowym lub może je uzupełniać czy też wspierać takie działania (na przykład poprzez proponowanie środków, które są lepiej dostosowane do indywidualnych potrzeb, np. indywidualnego doradztwa, wzajemnego wsparcia, wsparcia mobilności itp.) bądź zapewniać możliwość oferowania różnych rodzajów szkolenia lub szkolenia trwające dłużej niż te proponowane w ramach środków krajowych.
- Adekwatność: w tej części zostanie ocenione, czy **kryteria uruchomienia środków z EFG** (np. liczba pracowników, którzy muszą zostać zwolnieni w danym przedziale czasu, by przypadek ten kwalifikował się do wsparcia; czy kryteria mówiące o tym, że zwolnienia muszą być związane z globalizacją lub kryzysem gospodarczym) są wciąż adekwatne oraz czy EFG jest odpowiednim narzędziem do wspierania młodzieży niekształcącej się lub niepracującej (a także czy należy nadal udzielać jej wsparcia).
- Europejska wartość dodana: pojęcie europejskiej wartości dodanej odnosi się do zakresu, w jakim EFG przyczynił się do udostępniania wsparcia dodatkowym zwolnionym pracownikom (wielkość wpływu) lub do osiągnięcia **większej adekwatności** wsparcia względem indywidualnej sytuacji pracowników – wsparcia, którego władze krajowe, regionalne lub lokalne mogłyby w przeciwnym wypadku nie dostarczyć. Ocenia się także, czy grupy osób, które w ogóle nie miałyby dostępu do pomocy, otrzymały wsparcie (zakres wpływu); czy wdrażanie działań finansowanych z EFG **doprowadziło do wyciągnięcia wniosków** w zakresie skutecznej realizacji wsparcia, które następnie wykorzystano w innych dziedzinach (rola wpływu); a także czy sposób wykorzystania funduszy europejskich lub krajowych i rodzaje wspieranych działań uległy zmianie w wyniku korzystania z EFG (proces wpływu).